

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
Guidelines for Development of Leadership in the Digital Era of School Administrators
in the Education Quality Development Center 3, Under Khon Kaen
Primary Educational Service Area Office 3

ชุลีพร หล้าทุม¹, อำนวย ชนะวงศ์²

Chuleeporn Latham¹ and Assistant Professor Dr.Amnaj Chanawong²

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

²ประธานหลักสูตรศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

¹Master of Education Program in Educational Administration, College of Asian Scholars

²Chairperson of Education Program in Educational Administration, College of Asian Scholars

Correspondence Author : Email : chulipnoi@gmail.com

(Received: September 21, 2023; Revised: October 20, 2023; Accepted: November 10, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยการศึกษาแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู รวม 92 คน ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 8 คน และครูผู้สอน 84 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการเปิดตาราง Krejcie และ Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีลักษณะตอบสองคู่ (Dual – Response Format) และแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและดัชนีจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified})

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือด้านการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศการเรียนรู้ยุคดิจิทัล สภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือด้านการบริหารและการจัดการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลส่วนความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล 3) ด้านการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล 4) ด้านการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศการเรียนรู้ดิจิทัล 5) ด้านความรู้ดิจิทัล 6) ด้านการบริหารและการจัดการเรียนรู้ด้วยดิจิทัล ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ประกอบด้วย 6 ด้าน 23 แนวทาง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X} = 4.72) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X} = 4.63)

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ; ยุคดิจิทัล

Abstract

The objectives of this research were to 1) study current conditions; Desirable conditions and needs of digital leadership of school administrators, Education Quality Development Center 3 under Khon Kaen Elementary Education Area Office 3 and 2) Study the digital leadership development guidelines of school administrators of Education Quality Development Center 3 under Khon Kaen Primary Education Area Office 3 by Mixed Methods Research The sample used in the research consisted of 92 school administrators and teachers , including 8 administrators and 84 teachers. The instrument used in the study is a 5-gauge estimation questionnaire. The level is characterized by dual-response fomats and structured interviews. Statistics used to analyze data include frequency, percentage, average, standard deviation, and $PNI_{Modified}$ Demand Prioritization Index.

The results of the research were as follows:

1. Current state of digital leadership of school administrators, education quality development center 3 is affiliated with Khon Kaen Elementary Education Area Office District 3 as a whole and the aspects are at a high level. The most average aspect is cultural creation and lectures in the digital age. The overall digital leadership needs of school administrators are at the highest level. The most average area is digital learning management and management. The need for digital leadership needs of school administrators, quality development centers. Education 3 is affiliated with Khon Kaen Elementary Education Area Office District 3 in descending order. 1) Digital vision, 2) Digital professional development, 3) Digital communication, 4) Digital culture and learning climate, 5) Digital literacy, 6) Digital learning management and management, respectively.

2. Guidelines for Digital Leadership Development of School Administrators of Education Quality Development Center 3 under Khon Kaen Elementary Education Area Office District 3 consists of 6 aspects and 23 guidelines. The most appropriate has an average of ($\bar{X} = 4.72$) and the probability is at the highest level with an average of ($\bar{X} = 4.63$).

Keywords : Leadership; Digital Age

1. บทนำ

ปัจจุบันโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว กระแสการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและ สังคมได้เปลี่ยนแปลงไปมาก ก่อให้เกิดทุกภาคส่วนต้องปรับตัว เปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวัน การทำงาน การอุปโภคและบริโภค ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่แพร่กระจายอย่างรวดเร็วและรุนแรง เป็นตัวเร่งให้ทั่วโลกต้องปรับตัว เปลี่ยนพฤติกรรม และ การดำเนินชีวิตสู่ความปกติใหม่ เพื่อลดความเสี่ยงในการแพร่กระจายของเชื้อโรค ทุกวันนี้ดิจิทัลได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต ทำให้สังคมเปลี่ยนรูปแบบในเชิงดิจิทัลมากขึ้น ทุกคนสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ง่ายขึ้น และทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร รวมถึงการส่งข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ องค์กรความรู้ต่าง ๆ ในสังคม ทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่มีอยู่จำนวนมากมหาศาล (Big data) ได้อย่างรวดเร็วทุกที่ ทุกเวลา (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561) ซึ่งการมาของดิจิทัลเป็นตัวแปรสำคัญในการดำเนินชีวิตของคนในปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ของคนทุก

ชาติทุกภาษา นานาประเทศต่างมุ่งเน้นการพัฒนาประเทศไปสู่เศรษฐกิจและสังคมแห่งภูมิ ปัญญาและการเรียนรู้ แต่การที่จะพัฒนาสถานศึกษาไปสู่สังคมดังกล่าวได้นั้น จะต้องมีการนำความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ โดยใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ ซึ่งปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทต่อการศึกษา เป็นอย่างมากและเทคโนโลยีถือเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของการศึกษาในยุคปัจจุบัน เพราะ การศึกษาในปัจจุบันเป็นการศึกษาที่ต้องอาศัยเทคโนโลยี เข้ามาช่วยเพื่อทำให้โลกก้าวเข้าสู่โลกดิจิทัล อันส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าในวิทยาการทุกด้าน การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อ การพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ ความเคลื่อนไหวในการปฏิรูป การศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากร บุคคลให้พร้อมที่จะรับเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสมและสามารถดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล ได้อย่างมี ความสุข เทคโนโลยีเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในการบริหารจัดการการศึกษาในยุคปัจจุบัน หากมี การวางแผนในการบริหารจัดการที่ดีจะทำให้การบริหารงานโรงเรียนเป็นระบบ สะดวก รวดเร็ว และมี ความน่าเชื่อถือในการนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน ประเทศไทยอยู่ในยุค การปฏิรูปการศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล(เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2559)

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะและพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีวิสัยทัศน์ มองเห็นความสำคัญและยอมรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัล สามารถเรียนรู้ และนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง เหมาะสมและเกิด ประโยชน์สูงสุดในทุก ๆ ด้าน คือ การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล การสื่อสารและสร้างเครือข่ายเพื่อการเรียนรู้ การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล การบริหารและการจัดการเรียนรู้ด้วยดิจิทัล การสร้าง วัฒนธรรมและบรรยากาศการเรียนรู้ยุคดิจิทัล และการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล ทั้งนี้สถานศึกษาจะต้อง สร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหาร ต้องนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเครือข่ายมาใช้ในการบริหาร จัดการสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับยุคสมัยอย่างคุ้มค่า การบริหารงานของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ คือ การบริหารงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การบริหารทรัพยากรบุคคล การบริหารอาคารสถานที่และ สภาพแวดล้อม การบริหารกิจการนักเรียน การบริหารงานธุรการ และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งงานของสถานศึกษาในทุกด้านจะต้องมีระบบจัดการฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับยุคสมัยอย่างคุ้มค่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลจึงเข้ามามีบทบาท สำคัญในการบริหารสถานศึกษา (เอกชัย กี่สุขพันธ์,2559) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของ สถานศึกษา ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำดิจิทัลสูง ก็จะได้เปรียบในการแข่งขันที่จะนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตาม เป้าหมายได้อย่างยั่งยืน สามารถบริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดรับกับเป้าหมาย และทิศทางการเปลี่ยนแปลงจากการประเมินทักษะภาวะผู้นำดิจิทัล มีองค์ประกอบสำคัญที่ควรมี ได้แก่ (1) การรู้ดิจิทัล โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการค้นหา การประเมิน การใช้ การแบ่งปัน และการสร้างสรรค์เนื้อหา (2) วิสัยทัศน์ดิจิทัล โดยการ สร้างกลยุทธ์การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน (3) การประชาสัมพันธ์ โดยสนับสนุนให้บุคลากรมีวิสัยทัศน์ ดิจิทัลสามารถเจริญเติบโตได้ในสภาพแวดล้อมแบบดิจิทัล (4) การแสดงตนเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการสนับสนุน บุคลากรอย่างจริงจัง (5) การสื่อสารถ่ายทอดวิสัยทัศน์ดิจิทัลให้บุคลากรนำไปปฏิบัติ (6) การปรับตัว การพัฒนา เทคโนโลยีใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน (7) ความตระหนักในตนเอง สามารถคาดการณ์เหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อ ตนเองและผู้อื่น (8) การรับรู้ทางวัฒนธรรม การสื่อสารและการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกันโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Sullivan, 2552) ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จึงจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ซึ่งประกอบไปด้วยตำบลโคกสง่ามีทั้งหมด 3 โรงเรียน ตำบลโนนขามมีทั้งหมด 6 โรงเรียน ตำบลหนองมะเขือมีทั้งหมด 2 โรงเรียน รวม 11 โรงเรียน ทางศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 ยังพบว่า ผู้บริหารยังใช้การบริหารแบบเดิมๆ ไม่สอดคล้องกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ขาดการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเฉพาะยังไม่ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการ เรียนรู้ การวัดผลประเมินผล

ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Kim Kyo Mook, 2552) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลให้สอดคล้องกับการปรับทิศทางการศึกษา มี วิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า สามารถที่จะคาดการณ์ถึงสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของการนำเทคโนโลยี ดิจิทัลมาใช้ประกอบการตัดสินใจและการวางแผนดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสื่อสารและประชาสัมพันธ์สถานศึกษาให้เป็นที่รู้จักผ่านสื่อสังคมออนไลน์ สามารถกระตุ้นหรือเป็นผู้นำด้าน เทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สามารถปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม ของสถานศึกษาให้เป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบดิจิทัล พร้อมทั้งส่งเสริมสมรรถนะครูและทักษะการ เรียนรู้ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเกิดการ เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ได้ตลอดชีวิต

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวผู้ศึกษาค้นคว้ามีความสนใจ ศึกษาค้นหาข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพ ปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น และต้องการหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เพื่อให้ได้ ข้อมูล สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างมีระบบ และผู้บริหาร การศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถวางแผนในการกำหนดนโยบายและพัฒนาภาวะผู้นำยุค ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

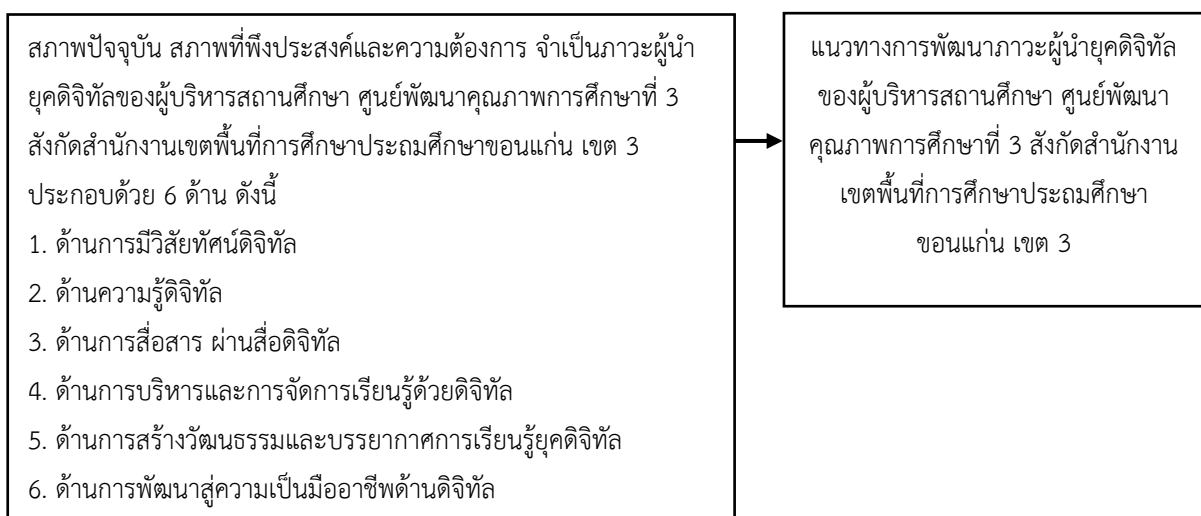
2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

3. แนวคิดทฤษฎี

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยได้ศึกษาจะเห็นได้ว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาระบบการศึกษาในยุค 4.0 โดยมีจุดประสงค์เพื่อการศึกษาเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ ซึ่งภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับงานอื่น ๆ อย่างหลากหลาย รวมไปถึงการจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ ที่ เน้นให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามามีส่วนช่วยในการปฏิบัติงาน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ปีการศึกษา 2566 เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน และครูผู้สอน จำนวน 108 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 116 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie & Morgan (1970) ได้เท่ากับจำนวน 92 คนแบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 8 คน และครูผู้สอน จำนวน 84 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ 1) แบบสอบถามลักษณะเป็นแบบตอบสนองคู่ (Dual response format) ชนิด 5 ระดับค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่า IOC ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 และระยะที่ 2 ศึกษาความต้องการจำเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ใช้แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน และใช้แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของร่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

5. ผลการศึกษา

5.1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNIModified$) ลำดับความสำคัญของคุณลักษณะผู้บริหาร สถานศึกษา โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

องค์ประกอบภาวะผู้นำคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	$PNI_{Modified}$	ลำดับที่
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล	3.77	0.82	มาก	4.72	0.49	มากที่สุด	0.25	1
2. ด้านความรู้ดิจิทัล	3.85	0.88	มาก	4.66	0.51	มากที่สุด	0.21	5
3. ด้านการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล	3.86	0.87	มาก	4.73	0.44	มากที่สุด	0.23	3
4. ด้านการบริหารและการจัดการเรียนรู้ด้วยดิจิทัล	3.82	0.91	มาก	4.59	0.54	มากที่สุด	0.20	6
5. ด้านการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศการเรียนรู้ดิจิทัล	3.87	0.71	มาก	4.72	0.47	มากที่สุด	0.22	4
6. ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล	3.84	0.84	มาก	4.74	0.43	มากที่สุด	0.24	2
รวม	3.87	0.84	มาก	4.69	0.48	มากที่สุด	0.23	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 5 .ด้านการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศการเรียนรู้ดิจิทัล ($\bar{X} = 3.87$) สภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) และเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล ($\bar{X} = 4.74$) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล ด้านการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล ด้านการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศการเรียนรู้ดิจิทัล ด้านความรู้ดิจิทัล และด้านการบริหารและการจัดการเรียนรู้ด้วยดิจิทัล ตามลำดับ

5.2 ผลศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 มีจำนวน 23 แนวทาง โดยภาพรวมมีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 และมีผลการประเมินความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 โดยเรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล มี 4 แนวทาง ได้แก่ 1) จัดการประชุมสร้างความตระหนักให้ ผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นประโยชน์และความสำคัญของดิจิทัลที่มีต่อการบริหารงาน ที่มีประสิทธิภาพ 2) จัดทำแผนกลยุทธ์ที่มีการเชื่อมโยงเทคโนโลยีดิจิทัลกับภารกิจการบริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ฝ่าย เพื่อให้เกิดเป็นระบบที่มีคุณภาพ สามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลา ประหยัดและรวดเร็ว 3) วิเคราะห์ แนวโน้มความก้าวหน้าทางดิจิทัลที่ทันสมัย เหมาะสมกับการนำมาใช้บริหารจัดการ การศึกษาเพื่อใช้กำหนด วิสัยทัศน์นโยบาย เป้าหมาย บทบาท หน้าที่ของสถานศึกษาเกี่ยวกับดิจิทัลที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติ ได้จริงและสมาชิกเต็มใจปฏิบัติตามวิสัยทัศน์นั้น 4) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นผู้นำดิจิทัลรูปแบบใหม่มาใช้ ในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้ครูและบุคลากร ได้พัฒนางานให้เกิดประสิทธิผล

2. ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล มี 4 แนวทาง ได้แก่ 1) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพด้วยการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล ฝึกฝนจนเกิดทักษะความชำนาญและสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระดับสูง อย่างมีความคิดสร้างสรรค์เป็นมืออาชีพและเป็นผู้นำในการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพ เกิดทักษะที่คงทนถาวร 2) กำหนดนโยบายและระเบียบในการใช้ดิจิทัลในสถานศึกษาเพื่อ มุ่งเน้นให้บุคลากร ได้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของเทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานผ่านอุปกรณ์ ทาง เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมและทันสมัยโดยจัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบงานด้านดิจิทัล และประสานงาน กับทุกฝ่ายใน สถานศึกษา และจัดเวทีแสดงความสามารถของบุคลากรด้านดิจิทัล 3) เพิ่มพูนความรู้ หมั่นอัปเดตเทคโนโลยีใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญรู้เท่าทันเทคโนโลยีและ 4) ประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้รับฟัง และวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ด้านดิจิทัล ผ่านกลุ่มเครือข่ายหรือชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพและพัฒนาทักษะการโค้ช แล้วกำหนดแนวทางแก้ไขด้วย การศึกษาค้นคว้าและใช้ กระบวนการวิจัยทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล

3. ด้านการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล มี 4 แนวทาง ได้แก่ 1) สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในสร้างชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพและพัฒนาทักษะการโค้ช เพื่อสร้าง เครือข่ายการเรียนรู้และการทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นช่องทางในการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร 2) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างในการมีทัศนคติเชิง บวก มีการประสานงาน มีทักษะในการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัลต่าง ๆ 3) จัดอบรม สัมมนา ให้ความรู้และมอบ แนวทางในการ

สื่อสารเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมได้ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล 4) เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมได้ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลผ่านเทคโนโลยี ดิจิทัล

4. ด้านการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศการเรียนรู้ยุคดิจิทัล มี 3 แนวทาง ได้แก่ 1) ดำเนินการ จัดหาและใช้อุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีคุณภาพเหมาะสมภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ตามความต้องการของบุคลากรที่มีระเบียบรองรับและได้รับความเห็นชอบจากทุกฝ่ายในการปฏิบัติงาน ของสถานศึกษาจนเกิดการพัฒนามาเป็นวัฒนธรรมองค์กรอย่างยั่งยืน 2) ส่งเสริมให้บุคลากรสร้างและพัฒนา นวัตกรรม แหล่งสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลที่ตอบสนองต่อความต้องการและความแตกต่าง ระหว่างบุคคลในการปฏิบัติงานและการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 3) สร้างแพลตฟอร์ม (Platform) ระบบการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่มีความกระชับ คล่องตัวและมีประสิทธิภาพ โดยมีการทดลอง ก่อนใช้งานจริง มีการติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงการใช้งานดิจิทัลและตัดสินใจด้วยข้อมูลดิจิทัล เพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนไปในยุคดิจิทัลได้อย่างต่อเนื่อง

5. ด้านความรู้ดิจิทัล มี 4 แนวทาง ได้แก่ 1) ผู้บริหารเข้าร่วมโครงการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงของดิจิทัล และนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในสถานศึกษา รวมไปถึงนำดิจิทัล เข้ามาช่วยในการบริหารจัดการของสถานศึกษา 2) ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ หาแหล่งข้อมูลเพื่อพัฒนาให้ตนเองมีความรู้ความ เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงบนโลกดิจิทัล 3) ผู้บริหารมีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการตัดสินใจเข้าใจและสามารถนำดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษา สนับสนุนให้มีการแข่งขันและส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้าใจในการใช้ดิจิทัล และ 4) ผู้บริหารส่งเสริมการจัดหาแหล่งข้อมูลที่ดี หรือมีแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้และเห็นมุมมองที่หลากหลาย

6. ด้านการบริหารและการจัดการเรียนรู้ด้วยดิจิทัล มี 4 แนวทาง ได้แก่ 1) กำหนดนโยบาย ออกคำสั่ง กระตุ้นให้มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสนับสนุนการบริหารจัดการองค์กรและกระบวนการ จัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพและเหมาะสม 2) สร้างระบบการปฏิบัติงาน และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน มีความกระชับ คล่องตัว มีประสิทธิภาพด้วยการจัดหาอุปกรณ์และส่งเสริมให้ บุคลากรพัฒนานวัตกรรมในการบริหารและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลภายใต้งบประมาณ ที่มีอยู่อย่างจำกัดตามความต้องการของผู้เรียน ครูและบุคลากร 3) ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการวิเคราะห์ หลักสูตรร่วมกับครูและบุคลากรเพื่อสร้างและดำเนินการจัดการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล เพื่อเพิ่มศักยภาพและโอกาสการเรียนรู้ผ่านการใช้เทคโนโลยีของครูและผู้เรียน และ 4) การจัดอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานแก่ผู้บริหารสถานศึกษาและแกนนำด้านการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลแล้วขยายผล แบบดำเนินการให้ได้ผลจริง โดยการจัดอบรมหรือการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่มย่อย มีกระบวนการพัฒนา 3 ระยะ ได้แก่ การอบรมพัฒนาหรือศึกษาดูงาน การนิเทศ กำกับ ติดตาม และการถอดบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยเน้นการมีส่วนร่วม และต้องเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

6. การอภิปรายผล

6.1 จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาคุณภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผู้ศึกษา พบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

6.1.1 สภาพปัจจุบันภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะเกิดความเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วของสถานการณ์โลกในปัจจุบัน รวมทั้งการเกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-2019) ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการติดต่อประสานงานและจัดระบบสารสนเทศต่าง ๆ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเกิดภาวะผู้นำ ยุคดิจิทัลในระดับมาก แต่ยังขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะด้านดิจิทัล จึงยังจัดการบริหารในด้านนี้ได้ ไม่เต็มที่มากนัก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกัญญารัตน์ สุข

แสน (2563) เรื่อง รูปแบบการพัฒนา ภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัย ของภคพร เลิกนอก (2563) เรื่อง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัย ของเฉลิมพล วงศ์พระลับ (2564) เรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันภาวะผู้นำ ยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่นโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัยของณัฐภูมิ ษา พรพุ่มชัยกิจ (2564) เรื่องภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัยของเลิศศักดิ์ ตามา (2564) เรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ ส่งผลต่อการดำเนินงาน ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของอรรชญา ปะภาวะเต (2564) เรื่องแนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

6.1.2 สภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเปลี่ยนแปลงระบบการทำงาน การจัดการเรียนการสอน และวิถีชีวิตของมนุษย์ คนส่วนใหญ่เล็งเห็นบทบาทและความสำคัญของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จึงมีความคาดหวังให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลในระดับที่สูงมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกัญญารัตน์ สุขแสน (2563) เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัล ของผู้บริหารโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

6.1.3 การประเมินความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล ด้านการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล ด้านการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศการเรียนรู้ ยุคดิจิทัล ด้านความรู้ดิจิทัล และ ด้านการบริหารและการจัดการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลตามลำดับทั้งนี้เป็นเพราะในสถานการณ์ยุคดิจิทัลมีการเปลี่ยนแปลงผันผวน อยู่ตลอดเวลา จึงส่งผลต่อความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพ ในชีวิตของมนุษย์ทุก ๆ ด้าน ดังนั้นการนำดิจิทัลเข้ามาใช้ในสถานศึกษาจะเป็นการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล กระตุ้นให้บุคลากรและนักเรียนเห็นความสำคัญในการปฏิบัติงาน และการเรียนรู้สื่อสารผ่านสื่อดิจิทัลและแพลตฟอร์มต่าง ๆ มีการตรวจสอบและประเมินผลผ่านสื่อดิจิทัล และมีการรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้อง ปลอดภัยและมีความเป็นส่วนตัว สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนบนความเปลี่ยนแปลง ที่มีอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานได้อย่างสร้างสรรค์ ต้องสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีความสุขในสังคมดิจิทัลที่เข้ามามีบทบาทสำคัญ ส่วนการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล ที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาน้อยที่สุด เนื่องจากในปัจจุบันดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ที่ต้องใช้ในการติดต่อสื่อสารอยู่แล้ว จึงมีความคุ้นเคย และสามารถใช้ได้อย่างกว้างขวาง ในปัจจุบัน

6.2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 มีจำนวน 23 แนวทาง มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน ทั้งนี้ เป็นเพราะผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์ประกอบไปด้วย ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อาจารย์มหาวิทยาลัยและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ และเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาบุคลากร และเมื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมานั้น พบว่าผู้วิจัยมีการนำเอาข้อมูลจาก ระยะที่ 1 ผนวกกับข้อเสนอแนะมาเป็นข้อมูลในการสร้างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ทำให้สามารถตัดสินใจ ในการประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมานั้น มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ รัฐนันท์ รถทอง (2565) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนเทศบาลบ้านสามกอง อ.เมืองฯ จ.ภูเก็ต พบว่าภาวะผู้นำดิจิทัลอยู่ในระดับมากและยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของจุราภรณ์ ลักษณะดี (2565) เรื่องภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ กัญญารัตน์ สุขแสน (2563) เรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหาร โรงเรียนใน เครื่องูลนิชิตณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย พบว่าการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล รูปแบบ การพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ชื่อ รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลให้มีวิสัยทัศน์บนวัฒนธรรมที่ หลอมรวมผ่านระบบออนไลน์ด้วยเทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์วิธีการพัฒนาประกอบด้วย ปัญญาประดิษฐ์ เรียนผ่านระบบออนไลน์การเรียนรู้แบบมีใบรับรองผ่านระบบออนไลน์และการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่าน ระบบออนไลน์ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ สร้างความมั่นใจ จัดสรรเวลาในการเข้าถึง และ นำไปสู่ การเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับผลการวิจัยของภคพร เลิกนอก (2563) เรื่อง การบริหารสถานศึกษาใน ยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า ผู้บริหารควรให้ความช่วยเหลือในการทำงานและพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พัฒนา และส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม มีการอบรมออนไลน์ เพื่อให้ครูมีความรู้ที่ทันสมัย สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและ นวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียน การสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน สร้างสังคมออนไลน์เพื่อประสานงาน กับเครือข่าย ชุมชน ผู้ปกครองเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการประสานงานและติดต่อสื่อสารระหว่างกันให้เร็วขึ้น จัดทำ ระบบ ข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบและสามารถตรวจสอบได้ สอดคล้องกับผลการวิจัย ของณัฐณิชา พรพทุมชัยกิจ (2564) เรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ โยโสธร พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ผู้บริหารควรกำหนด วิสัยทัศน์ที่ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทโรงเรียน และสามารถปฏิบัติได้จริง ด้านการ สร้างวัฒนธรรม การเรียนรู้ยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาระดับ มืออาชีพ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้มีการอบรมการใช้เทคโนโลยีและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ปรับตัวและเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูรุ่น เก่ากับครูรุ่นใหม่ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และผู้บริหาร ควรส่งเสริมให้ครูเตรียมความพร้อมทั้งในด้านการผลิตและ การพัฒนา เพื่อให้สามารถจัดการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงในโลกดิจิทัลสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ออระญา ปะภาวะเต (2564) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า การพัฒนาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 มีผลการประเมิน ความเหมาะสม และความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีแนวทางการพัฒนาตามองค์ประกอบ ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล 5 องค์ประกอบ 29 แนวทาง

7. สรุปและข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผู้ศึกษานำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

7.1.1 ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สรุปได้ว่า มีความต้องการด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัลมากที่สุด ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาด้านดิจิทัล ด้วยการฝึกอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และกำหนด นโยบายที่ชัดเจน เพราะจะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7.1.2 ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ส่งเสริม และอบรมเพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดภาวะผู้นำยุคดิจิทัลอันจะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนา ระบบการศึกษาต่อไป

7.1.3 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 มีองค์ประกอบหลัก 6 ด้าน และมีแนวทางการพัฒนา 23 แนวทาง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือหน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้จริงนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากทุกภาคส่วน แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา จะมีลักษณะแตกต่างกันไปตามองค์ประกอบ ซึ่งส่งผลให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถ นำไปใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาได้

7.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

7.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นรายด้านโดยละเอียด โดยเฉพาะด้านที่มีระดับความต้องการจำเป็นมากที่สุด เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาได้ตรงกับ ความต้องการอย่างแท้จริง

7.2.2 ควรมีการศึกษาติดตามผลการนำแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามผลการนำความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางพัฒนาไปใช้อย่างคงทน และพัฒนาต่อไป

7.2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

8. เอกสารอ้างอิง

- กัญญารัตน์ สุขแสน. (2563). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือมูลนิธิ คณะเซนต์คาเบรียล แห่งประเทศไทย. ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ณัฐธนิชา พรปทุมชัยกิจ. (2564). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 15(2); 50-64.
- ภคพร เลิกนอก. (2563). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาราชมนตรี, 7(2); 150-166
- เลอศักดิ์ ตามา. (2564). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบ ประกัน คุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. วารสารรัชต์ภาคย์, 15(38); 224-240.

- รัฐนันท์ รถทอง. (2565). ภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนเทศบาลบ้านสามกอง อ.เมืองฯ จ.ภูเก็ต. **วารสารร้อยแก่นสาร, 6(11); 76-87.**
- รุจาภรณ์ ลักษณะดี. (2565). ภาวะผู้นำการดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ออระญา ปะภาวะเต. (2564). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. **Journal of Modern Learning Development, 6(4).**
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559). การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล (School Management in Digital Era). [ออนไลน์]. ได้จาก : <http://www.truelookpanya.com/Knowledge/content/52232/-edu-t2s1-t2-t2s3-> [สืบค้นเมื่อ วันที่ 10 พฤษภาคม 2564].
- Kim Kyo Mook. (2552). Digital Leadership for High School Classroom Management. **Assumption University of Thailand, 1(1); 21-34.**
- Krejcie & Morgan, (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement, 30(3); 607-610.**
- Sullivan, L. (2560). **8 Skills Every Digital Leader Needs**. Retrieves October 25, 2021, Retrieved from <https://www.cmswire.com/digital-workplace/8-skills-everydigital-leader-needs/>.